

شیوه نامه کمیته تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی

فروردین ۱۳۹۹

مدیریت تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی

۱. مقدمه

شیوه نامه کمیته تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی، پس از برگزاری ۱۰ جلسه کمیته تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی در سال ۱۳۹۸ و بررسی نتایج حاصل، به منظور جهت دهی فعالیت‌های تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی بانک کارآفرین، بر اساس قوانین بالادستی موضوعه کشور و ابلاغی توسط نهادهای نظارتی و الزامات ناظر بر حاکمیت شرکتی در بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر دولتی، دستورالعمل رعایت قوانین و مقررات ابلاغی توسط بانک مرکزی ج.ا.ا.، قوانین مربوط به مبارزه با پولشویی، الزامات و ابلاغیه‌های واحد اطلاعات مالی، توصیه‌های کمیته بال، سند سیاست تطبیق بانک کارآفرین، و شرح وظایف پیشنهادی مدیریت تطبیق، به شرح زیر مورد تایید و تصویب کمیته تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی قرار گرفت.

۲. خط مشی

- ۲.۱. هیات مدیره و مدیر ارشد بانک حمایت کامل از واحد تطبیق مقررات بانک دارند.
 - ۲.۲. هیات مدیره و مدیر ارشد بانک، اعتقاد به استقلال کامل، اختیارات کافی، و بستر سازی تامین منابع لازم (نیروی انسانی، بودجه، نرم افزار و سخت افزارهای) واحد تطبیق مقررات را مورد توجه قرار می‌دهد.
 - ۲.۳. «تطبیق مقررات» در بانک کارآفرین به معنی رعایت دقیق تمامی قوانین و مقرراتی است که توسط بانک مرکزی ج.ا.ا. و تمامی نهادهای ناظر بر فعالیت بانک تدوین و ابلاغ شده است.
 - ۲.۴. علاوه بر اینکه در ساختار سازمانی تمامی شرکت‌های زیر مجموعه بانک کارآفرین واحد تطبیق مقررات دیده می‌شود، واحد تطبیق بانک ناظر بر صحت و دقت فعالیت آنهاست. بدین منظور دسترسی بدون واسطه واحد تطبیق مقررات در چهارچوب شرح وظایف به اطلاعات و پرسنل بانک مورد توجه می‌باشد.
 - ۲.۵. حفظ حسن شهرت بانک کارآفرین، منوط به رعایت قوانین و مقررات (الزامات تطبیق) توسط تمامی پرسنل بانک و در تمامی واحدهای آن می‌باشد.
 - ۲.۶. ارایه برنامه‌های آموزشی لازم برای همکاران بانک کارآفرین در تمامی سطوح (هیات مدیره، مدیران ارشد، مدیران میانی، کارشناسان) به منظور کاهش ریسک عدم تطبیق قوانین و مقررات از وظایف اصلی واحد تطبیق مقررات می‌باشد.
 - ۲.۷. تفکیک وظایف و همکاری مناسب میان واحدهای نظارتی بانک (حسابرسی داخلی، ریسک، تطبیق مقررات) به منظور حصول اطمینان از دستیابی به نتایج مطلوب مورد توجه می‌باشد.
- توجه جدی به مقوله مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم، به عنوان یکی از مهمترین محورهای ایجاد روابط کارگزاری با بانک‌های بین‌المللی،

۳. اهداف

مقدمه

کمیته تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی، مطابق با دستورالعمل‌های «رعایت قوانین و مقررات در مؤسسات اعتباری» و «الزامات ناظر بر حاکمیت شرکتی در مؤسسات اعتباری غیر دولتی» که از مسئولیت‌های هیات مدیره بانک می‌باشد، در آبان ماه ۱۳۹۷ تشکیل شد، اما با توجه به ماهیت واحد تطبیق مقررات، و این که مدیریت مربوطه، امور مربوط به مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم را نیز به عهده داشت، کمیته تطبیق مقررات در سال ۱۳۹۸ به کمیته تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی تغییر نام یافت.

۳,۱ این کمیته به منظور اطمینان بخشی به هیات مدیره بانک از انجام صحیح و دقیق مسئولیت خود در خصوص نظارت بر کفایت و اثر بخشی مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات و مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم ایجاد گردیده است. علیرغم تفکیک مدیریت‌های تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی، با توجه به اهمیت مقوله مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم در برقراری روابط کارگزاری، موضوعات مربوط به این حوزه در کمیته طرح شده و تصمیمات کمیته در آن خصوص لازم الاجرا خواهد بود.

۳,۲ از طرف دیگر، دستیابی بانک به وضعیتی که در آن میزان انطباق با قوانین و مقررات و استانداردهای بالا دستی، و میزان اثر بخشی مدیریت ریسک تطبیق مقررات بانک کارآفرین به استانداردهای مطلوب برسد، هدف دیگری است که در کمیته تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی دنبال می‌شود. با توجه به رشد روز افزون تاکید بر انطباق فعالیت بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری بر قوانین و مقررات و استانداردهای بین المللی، کمیته تطبیق نقش بسیار مهمی در یاری رساندن مدیریت تطبیق مقررات بانک در وهله اول، و بانک کارآفرین به صورت کل دارد.

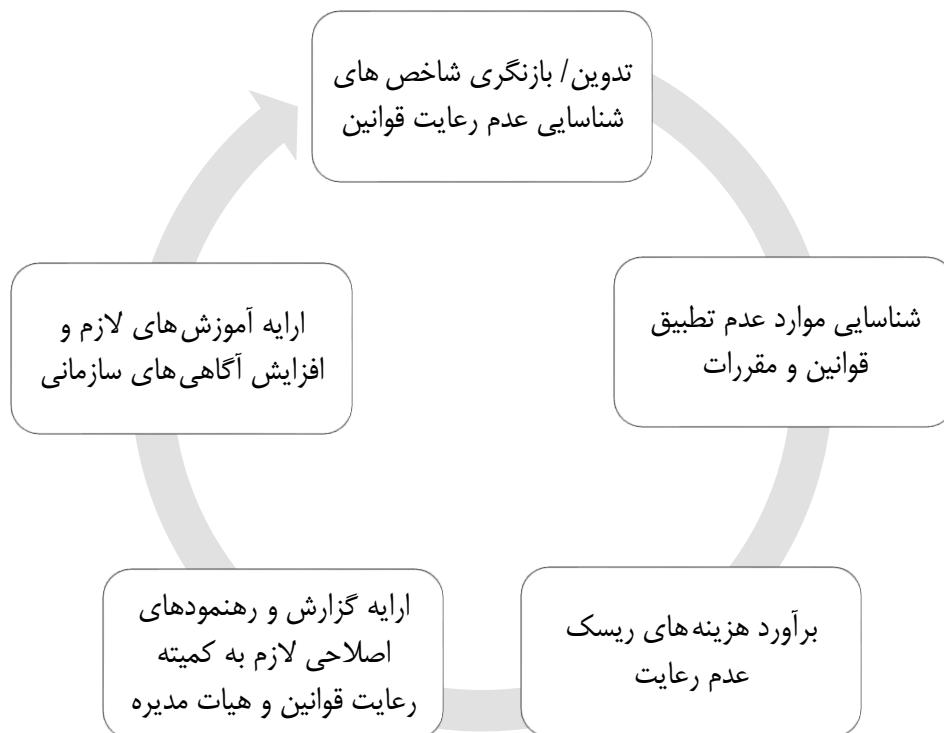
منظور از نزدیک شدن به استانداردهای لازم، وضعیتی است که در آن بانک با ریسک‌های اساسی عدم رعایت قوانین و مقررات مواجه نباشد. به این معنی که اطمینان قابل قبولی برای هیات مدیره و مدیریت ارشد بانک حاصل شود که فرایندهای طراحی خدمات و محصولات جدید، تدوین بخشنامه‌ها و آیین نامه‌ها و فرایندهای عملیاتی بانک، و فرایندهای ارائه خدمات به مشتریان با قوانین، مقررات، و استانداردهای لازم‌الاجرا برای بانک در ایران و کشورهای دیگر که بانک در آن‌ها مبادرت به تاسیس واحد مستقل فرعی، شعبه و یا دفتر نمایندگی می‌نماید، و همچنین کشورهایی که بانک به گونه‌ای در آن‌ها عملیات بانکی انجام می‌دهد و یا روابط کارگزاری با آنها برقرار می‌نماید، مطابقت دارد.

۳,۳ حرکت به سمت بلوغ گزارش‌های ارزیابی ریسک تطبیق، یکی دیگر از اهداف تشکیل کمیته تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی می‌باشد. گزارش‌های ارزیابی ریسک تطبیق شامل شناسایی، ارزیابی، و مدیریت ریسک‌های احتمالی تطبیق می‌باشد که بانک با آن روبروست. لذا کیفیت ارائه گزارش‌ها باید به گونه‌ای باشد که ضمن اطلاع رسانی به هیات مدیره و مدیر ارشد بانک در خصوص وضعیت تطبیق و ریسک‌های احتمالی پیش رو،

راهکارها و نحوه مدیریت ریسک را نیز شامل گردد. در این راستا کمیته تطبیق می‌تواند نقش مهمی در ارزیابی رهنمود به واحد تطبیق داشته باشد.

۴. راهکارها

۴,۱. فرایند شناسایی عدم رعایت قوانین و مقررات در بانک کارآفرین به شکل زیر تعریف شده است:

۴,۲. ابزارهای مورد استفاده و مورد نیاز در مدیریت تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی به منظور انجام وظایف محوله عبارتند از:

۴,۲,۱. سامانه آفرین

۴,۲,۲. سامانه یکپارچه تطبیق مقررات (Compliance Management System- CMS)

۴,۲,۳. سامانه‌های پایش تراکنش‌ها و شناسایی عملیات مشکوک

۴,۲,۴. سامانه سرند تحریم‌ها

۴,۲,۵. سامانه‌های مربوط به مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم

۴,۲,۶. سامانه شناسایی ذینفعان (تسهیلات و تعهدات کلان و اشخاص مرتبط)

۵. وظایف

- ۵.۱. ارایه رهنمود و فراهم ساختن زمینه‌های لازم به منظور گسترش و حفظ فرهنگ تطبیق در بانک،
- ۵.۲. بررسی وضعیت انطباق فرآیندها، فعالیت‌ها، و مقررات داخلی بانک با قوانین و مقررات و استانداردهای بالادستی و تصمیم‌گیری در این خصوص،
- ۵.۳. بررسی وضعیت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم در بانک و انطباق آن با قوانین و مقررات و استانداردهای داخلی و بین‌المللی،
- ۵.۴. فراهم سازی مقدمات و الزامات مورد نیاز به منظور تامین منابع مورد نیاز مدیریت تطبیق مقررات (منابع انسانی، بودجه، امکانات نرم افزاری و سخت افزاری، آموزش‌های تخصصی) در راستای اجرای شرح وظایف مصوب،
- ۵.۵. فراهم سازی مقدمات و الزامات مورد نیاز در راستای ایجاد و حفظ استقلال عملیات و استقلال رای مدیریت تطبیق مقررات، از طریق فراهم ساختن پشتوانه‌های اجرایی لازم در خصوص تصمیمات و اقدامات مدیریت تطبیق مقررات در بانک،
- ۵.۶. فراهم سازی زمینه ورود و نظارت مدیریت تطبیق مقررات به شرکت‌های زیر مجموعه، مطابق با دستورالعمل‌های بانک مرکزی و استانداردهای موجود، و به منظور حصول اطمینان هیات مدیره از رعایت قوانین و مقررات و اثر بخشی مدیریت ریسک تطبیق در شرکت‌های زیر مجموعه بانک، (ماده ۱۸ دستورالعمل رعایت قوانین و مقررات؛ مواد ۴۹ تا ۵۵ دستورالعمل الزامات ناظر بر حاکمیت شرکتی در موسسات اعتباری غیر دولتی به ویژه مواد ۷-۵۰، ۵۲، و ۴-۵۳؛ و ماده ۳۸ آیین نامه اجرایی ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با پولشویی)
- ۵.۷. فراهم سازی مقدمات و الزامات مورد نیاز به منظور تسهیل ارتباط مدیریت تطبیق مقررات با سایر واحدهای بانک به ویژه واحدهای عملیاتی،
- ۵.۸. فراهم سازی مقدمات و الزامات مورد نیاز در راستای دسترسی آزاد و بدون محدودیت مدیریت تطبیق مقررات به تمامی آمار، اطلاعات، و همکاران بانک در تمامی واحدها در راستای شرح وظایف،
- ۵.۹. فراهم سازی مقدمات و الزامات مورد نیاز واحد مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم در راستای انجام کامل شرح وظایف محوله، به ویژه در زمینه شناسایی مشتریان و احراز هویت (KYC, CDD, EDD)، به عنوان مهمترین و اساسی ترین بخش مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم،

۶. شرایط و ترکیب اعضا

۶،۱. بر اساس ماده ۷ دستور العمل رعایت قوانین و مقررات، «هیأت مدیره موظف است به منظور انجام صحیح و دقیق مسئولیت خود در خصوص نظارت بر کفایت و اثربخشی مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات، کمیته رعایت قوانین و مقررات را ایجاد نماید». در این دستور العمل و دستورالعمل «تأیید صلاحیت حرفه‌ای مدیران ریسک، تطبیق، و حسابرسی داخلی و اعضای کمیته‌ها» ترکیب اعضا باید شرایط زیر را تأمین نماید:

۶،۱،۱. رئیس کمیته رعایت قوانین و مقررات باید از میان یکی از اعضای غیراجرایی هیأت مدیره انتخاب شود.

۶،۱،۲. اعضای کمیته رعایت قوانین و مقررات باید حائز شرایط تخصصی لازم که توسط بانک مرکزی تعیین خواهد شد، باشند.

۶،۱،۳. اعضای کمیته رعایت قوانین و مقررات نباید در بیش از یک مؤسسه اعتباری عضو کمیته مذکور باشند.

۶،۱،۴. داشتن حداقل ۵ سال سابقه کار مرتبط در نظام بانکی برای اعضای کمیته تطبیق،

۶،۱،۵. دارا بودن گواهینامه حرفه‌ای مورد تأیید کمیسیون، مرتبط با سمت عضو،

۷. نحوه گزارشگری

۷،۱. واحد رعایت قوانین و مقررات در صورت مشاهده هرگونه موارد عدم رعایت قوانین و مقررات در چهارچوب خطمشی مصوب هیأت مدیره، رهنمودها و توصیه‌های لازم را جهت رفع نواقص و موارد مزبور به واحد اجرایی مربوط و در صورت نیاز به مدیرعامل ارایه نماید.

۷،۲. واحد رعایت قوانین و مقررات باید هرگونه موارد مهم عدم رعایت قوانین و مقررات در چهارچوب خطمشی رعایت قوانین و مقررات، حتی در خصوص مصوبات و تصمیم‌های هیأت مدیره را در اسرع وقت به کمیته رعایت قوانین و مقررات و هیأت مدیره مؤسسه اعتباری گزارش نماید.

۷،۳. واحد رعایت قوانین و مقررات باید در خصوص وضعیت و کیفیت رعایت قوانین و مقررات در مؤسسه اعتباری گزارش‌های دوره‌ای را به کمیته رعایت قوانین و مقررات و هیأت مدیره ارایه دهد.

بر اساس دستور العمل رعایت قوانین و مقررات در موسسات مالی و اعتباری غیر بانکی، گزارش‌های تطبیق مندرج در بندهای سه گانه فوق، باید شامل موارد زیر باشند:

- نتایج ارزیابی‌ها و بررسی‌های به عمل آمده در طی دوره با تأکید بر تغییرات کلیدی در وضعیت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات در مؤسسه اعتباری و نیز حوزه‌ها و موضوع‌هایی که به توجه ویژه و بیشتر هیأت مدیره نیاز دارند؛
- خلاصه‌ای از موارد عدم رعایت قوانین و مقررات و نیز نقص‌های مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات در بخش‌های مختلف مؤسسه اعتباری؛

- ارزیابی آثار موارد عدم رعایت قوانین و مقررات اعم از مالی و غیرمالی بر مؤسسه اعتباری (نظیر جرایم، اقدامات اداری، اقدامات انضباطی و سایر اقدامات اتخاذ شده در خصوص مؤسسه اعتباری و کارکنان آن توسط بانک مرکزی)؛
- توصیه جهت انجام اقدامات اصلاحی شامل اقدامات انضباطی، در خصوص موارد عدم رعایت قوانین و مقررات و نقص‌های مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات؛
- پیشینه‌ای از اقدامات اصلاحی انجام‌شده و ارزیابی کفایت و اثربخشی اقدامات مزبور؛
- یافته‌ها و مشاهدات مربوط به فرهنگ رعایت قوانین و مقررات که در تمام و یا بخشی از مؤسسه اعتباری وجود داشته و می‌تواند منجر به افزایش موارد رعایت قوانین و مقررات شود.

۸. ارتباطات

- ۸,۱. هیأت مدیره موظف است به منظور انجام صحیح و دقیق مسئولیت خود در خصوص نظارت بر کفایت و اثربخشی مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات، کمیته رعایت قوانین و مقررات را ایجاد نماید. لذا کمیته رعایت قوانین و مقررات زیر نظر هیأت مدیره فعالیت می‌نماید.
- ۸,۲. طبق ماده ۱۵ دستورالعمل رعایت قوانین و مقررات «واحد رعایت قوانین و مقررات باید به همه اطلاعات در واحدهای مختلف مؤسسه اعتباری در چهارچوب خط‌مشی و شرح وظایف خود دسترسی داشته باشد».
- ۸,۳. واحد رعایت قوانین و مقررات موظف به ابلاغ و حصول اطمینان از استقرار و اجرای خط‌مشی رعایت قوانین و مقررات در تمامی سطوح مؤسسه اعتباری، از جمله واحدهای مستقل فرعی و شعب خارج از کشور آن، می‌باشد.
- ۸,۴. بنابراین این مدیریت با تمامی واحدهای سازمان در تمامی سطوح در ارتباط می‌باشد.